

E.N. Adler Collection 1810, fol. 6 b, 1-8

עיינן לעיל בפתיחה ל 40A.

גם שיר זה הוא לפי משקל המרובה (אלנאפר).

ביאור

3 בעה דוחק סבולה - בשעה שעם ישראל (ס' שמות ים, ה) בצורה.

6 גבוה - המסורר לפי משקל שירו, קרא אל נכון גבוהה, ואין כאן אלא

פליטה קולמוס.

8 הפסיק באמצע הבית. ההרזה על "נים" (40A) בוודאי נוחה יותר מן

לה (40B).

שיר תהילה של אברהם בן פרחיה בן יגו על מצמון "נגיד עם ה"

בהדגשה שהוא הגן על המחבר במלחמתו בקראים.

U.L.C. T.-S. 8 J 31, fol 1

פורסם הלקיה ע"י, A. Marmorstein, MGW J 50 (Breslau 1906), 603-600

כבר העירו 7-248 (Breslau 1908), W. Bacher, MGW J 52, 1. J. Mann - 303 (Cincinnati 1926) HUCA 3, הערה a 163, שהמו"ל השתבש הן

בנוגע לזמן והן בנוגע לאישים, שהם נושא שיר זה. נוסף לכך עצם הנוסח ניתן

בצורה משובשת כזאת (אולי פחמה חוסר ההגהה בשעה ההדפסה), שיש להתיחס אל

הפרסום הנ"ל כאילו לא היה קיים.

ארבעה עמודים על שני דפים, גובהם 14 ס"מ, ורוחבם בערך 10 ס"מ. נייר

צמרי חוט-בהיר עד אפרורי, שקופל כדי לשמש דפים בהוברת. השיר כתוב בכתב

ידו של אברהם בן יגו, אלא שהוא דקדק כאן יותר בכתיבה משהיה רגיל במכתבים.

סיומו של בית שיר מסומן ע"י נקודה ואינו מזדהה המיד בסוף השורה, ששונה

למשל ש' 3. 4. 18. 19.

עד עמוד ג', ש' 17, נכתב השיר כמו לנקי ואולם החל בש' 18 רבו המתיקות. הבית עמוד ד', ש' 6, נמתק ארבע פעמים, נכתב בפעם החמישית בשוליים עמהערה: § (וסח) & (חר), נמתק שם והועתק בצורה ההיא אל חוץ הפנים.

מחבר השיר, אברהם בן פרחיה בן נתן (עמוד ג' ש' 13) בן ילדו המערבי, היה בעל עסקים ואיש ציבור חשוב, ואף בן תורה, (עיין פרק ג') אך לא הצטיין בכשרונות פיוטיים. אף על פי כן היה כנראה רגיל לחבר שירים, שהרי לפנינו כאן שלושה שירים (המס' 41 - 44), שאחד מהם בא אלינו בשתי העתקות (מס' 42 - 43). השירים 41-44 כתובים בפניקס, שהיה מכוון להיות מעין דיואן, ומעניין שהמחבר רשם בעצם כתב ידו "נל"גם כן (שיר) שבו הוא משבח וכו'", בכותרת של מס' 41, 42, משמע שלפניקס היה סער, שעליו היה רשום שם המחבר. בתי השיר נחרזים, אך אינם נשקלים במשקל השיר, אם כי הרושם הוא, שבכמה מקומות ניסה המחבר לשוות לשיר מעין משקל.

רובו של השיר מחולק ל-5 מהרזות, כל אחת של שמונה בתים, טבראשן האותיות אִלְהֵם, את התחלתה של כל מהרזה ציין הכותב ע"י כן שהניה רווח של שלוש אותיות לערך ריק בתחילת השורה, חוץ מבתחילת השיר וחוץ מבעמוד ב', ש' 7, ששם הוא שכח לעשות כן.

בעמוד ג, ש' 5. 7. 9. בא האקרוסטיכון חִזְק בראש הבתים, כמקובל בסיומי שיר, ואחריו בשורות 12. 14. 16. האותיות לִי, כלומר שם המשפחה של המחבר. אותו סיום באקרוסטיכון חִזְק לִי בשיר מס' 42 - 43, ושם צוין במפורש ע"י המחבר, עיין ש' 22. בעמוד ד' אין עוד הלוקה לפי ראשי תיבות ויש לראות את הבתים הבאים כמעין נספח.

בשורה 7 רשום בהיפוך לכתוב, אך בכתב ידו הרושם של בן ילדו, אלא בעט

דק יותר

פיוטים יתמאג אליה

כלומר "פיוטים שיש צורך בהם". יש להניח, שדף זה שימש, לאחר שהועתק שורצון בשלמותו למקום אחר, כסער לדפים שהכילו פיוטים, שכן ילדו נזקק להם, בשעה שעבר לפני התיבה.

שירנו מאלף מכמה כהינות. לומדים חארינו הרשמיים של מִזְמוֹן: "ראש הקהילות (א ש' 19) ו"נגיד עם ה'" (ש' 8, ומפורש גם בכותרת השיר), שמות שלושת

בניו חלפון, בנדאר ויפח (עמוד ב 14 - 17), שומעים על פרסומו הרב בעולם היהודי (ב 15 - 16, עיין שם) וביחוד על הצב הפנימי בעדה היהודית בארץ הימן.

החידוש העיקרי שאנו שומעים מסיר זה הוא, שגם בהימן מצאה כח הקראים אחיזה, דבר שהיה בלתי ידוע עד עתה, עיין בביאור לעמוד ב 7 - 14. אלא שנראים הדברים, שאנשי המקום עמדו מן הצד במחלוקת עם באי-כוח הכתה היא ושהמלחמה הייתה נטושה ביניהם לבין אברהם המערבי, שהיה לו כמובן מע עם קראים עוד בהיותו במולדתו ובמצרים. גם פרטים אחרים ראויים לחשומה לב. עיין בביאור.

ב י א ו ר

- 3 אני אסיר באיש - על האיש, וכן בש' 8. 11.
- 4 כהימן וכו' - עי' מלכים א, ה, יא.
- 5 וכאסף וכו' - עי' דברי הימים ב, ה, יב.
- 6 מרופדים בתפוחים - כוונתו: מקוטשים כמו קישוטי זהב; צירוף של שיר השירים ב, ה עם משלי כה, יא.
- 7 אגטיר - כמו אקטור. השיר הוא מהרוזת של מרגליות שקוטרים אותן יחד. הבנין "הגטיר" נמצא במיוט של ימי הביניים, בן-יהודה, סלון 858 א.
- 9 למנצה - עי' תהלים מו, א.
- 17 אחרי יאושן - המסורר מדבר אל נפטו. כאן רמז לצרות שעדו על בן ינו, ושטמון חלץ אותו מהן. עי' להלן, עמוד ב', 7 - 14.
- 19 גין - בן, עי' לעיל A 40, ש' 17, ולהלן עמוד ג, ש' 13, וביחוד 42 ש' 19.

עמוד ב

- 2 בסנבוטין וטוטפת - לשון המשנה מסכת זבח, פרק ו, משנה ה. המובן: קשרים, חוטים. והרמז לקשרי הידידות, לעבותות האהבה, מס' 42, ש' 10.